

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार(07/12/2023) – बुधवार (13/12/2023)
फळ छाटणी :- १५ सप्टेंबर २०२३

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	दगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	16-18	27-29	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पिंपळगाव, पालखेड, कळवण, वणी, लोणी - गुरु - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	09-13	36-47	59-82
पुणे	16-18	28-29	पुणे, फुससुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव - गुरु - बुध - पाऊस नाही बारावती, इंदापूर - गुरु - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	08-12	36-44	58-86
सोलापूर	18-19	30-31	सोलापूर, तुळजापूर, पंढरपूर - गुरु- रिमझिम पाऊस लातूर, औसा, वैराग, बाशी, नान्ज-गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	12-19	37-50	60-86
सांगली	19-20	29-30	शिरगुप्पी- शनि - रिमझिम पाऊस. खानापूर विटा - गुरु- शनि - रिमझिम पाऊस. शेटफळ, पळशी, बाळवा, पलूस, कवठे, धिरज - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	07-16	42-47	57-81
विजयपुरा	18-19	29-31	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	11-17	45-56	61-82
हैदराबाद	18-19	23-30	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	09-22	36-81	65-92
सातारा	17-18	29-30	सातारा, खटाव, फलटण - गुरु- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	05-11	43-49	66-92
अहमदनगर	16-18	27-29	कर्जत- - गुरु - रिमझिम पाऊस राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले, अहमदनगर, श्रीगोंदा जामखेड - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	11-15	40-50	56-94
जालना	16-18	27-28	जाफ्राबाद- गुरु - रिमझिम पाऊस अंबड, जालना, गानसावंगी, मंठा- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	09-13	37-53	61-96
बुलडाणा	16-18	27-28	बुलडाणा- गुरु - रिमझिम पाऊस चिखली, सिंदखेडराजा, दि.राजा - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	09-13	36-54	65-93
कोल्हापूर	21-23	32-34	कागल, करवीर, गगन-बावडा- - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः दगाळ	04-09	40-45	65-86

बंगलुरु ग्रामीण	20-21	26-29	आणेकल, दोड्डवल्लापूर,बेंगलुरु-पूर्व, बेंगलुरु-उत्तर, बेंगलुरु-दक्षिण- गुरु- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ व अंशतः ढगाळ	06-14	52-66	82-92
बेलागावी	20-22	30-31	बेळगावी, गोकाक- - गुरु- शनि - रिमझिम पाऊस. चिकोडी- शनि - रिमझिम पाऊस. अथनी- - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः ढगाळ	07-12	48-58	73-90
बिदर	16-18	25-29	बसवकल्याण, हुमानाबाद, बिदर- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः ढगाळ	10-18	42-69	74-97
बागलकोट	19-20	29-30	हुनगुंड, बागलकोट,जमखंडी, मुधोळ- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ व अंशतः ढगाळ	11-17	43-50	60-79

टीप: वरीलहवामानमाहितीखालीलसंकेतस्थळांवरदिलेल्याहवामानअंदाजाचासारांशआहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकूअनुप-राष्ट्रीयद्राक्षसंशोधनकेंद्रअचूकतेचादावाकरतनाही.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

II. पाणी व्यवस्थापन- (डॉ.ए.के. उपाध्याय)

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 86

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 2-4 mm

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. पावसाचा अंदाज आहे. जमिनीला वाफसा स्थिती येईपर्यंत पाणी द्यावे जेणेकरून मुळे पूर्णपणे घट्ट होतील आणि पावसाळ्यात पाणी शोषू शकत नाहीत.
2. जर माती वाफसा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
3. अंकुर वाढीच्या अवस्थेमध्ये (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे **4250-6800** लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त वाढ झाल्यास, सिंचन पाणी अर्धा ते **2100 - 3400** लि./एकर कमी करावे आणि तरीही वाढ जास्त असल्यास, वाढ नियंत्रणात येईपर्यंत सिंचन थांबवावे आणि नंतर सिंचन सुरू करावे.

4. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलचिंगगचा सराव करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
5. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, ठिबकद्वारे **2000** लिटर/एकर/दिवसापर्यंत सिंचन करावे. वाढ नियंत्रित करणे आवश्यक आहे.
6. मणी विकासाच्या अवस्थेत, सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांसाठी **4250-6800** लिटर/एकर/दिवस ठिबकद्वारे सिंचन करावे.

पोषक व्यवस्थापन

1. दाट कॅनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कॉंब काढून टाकाव्यात आणि योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कॅनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कॅनोपी व्यवस्थापित करावी .
2. अनावश्यक फवारण्या टाळल्या पाहिजेत कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. याचा परिणाम घडांच्या विकासावर होईल.
3. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) ची समस्या टाळण्यासाठी फुलोरा येण्याच्या अवस्थेपर्यंत कोणत्याही नायट्रोजन आधारित खताचा वापर करू नये.
4. काही द्राक्ष उत्पादक भागात किमान तापमानाचा अंदाज आहे. वाढ मंद होईल. फवारणी न केल्यास पानांच्या वयानुसार **2-3** ग्रॅम/लि सल्फेट ऑफ पोटॅशची फवारणी करावी आणि **15-20** किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर ठिबकद्वारे फवारणी करावी. त्यामुळे ताण व्यवस्थापनात मदत होते

शूट वाढ अवस्था

1. जर पीक **5** पाने ते बहर येण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असेल, तर माती परीक्षण मूल्यावर आधारित झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट **15** किलो / एकर वापरावा. बोरॉनचा वापर जर माती परीक्षण मूल्य कमी असल्याचे दर्शवित असेल आणि सिंचनाच्या पाण्यात बोरॉन नसेल तरच केला पाहिजे. जर खरड छाटणी करताना, पेटीओल चाचणीमध्ये बोरॉनची कमतरता असल्याचे सांगितले तर माती परीक्षण मूल्यानुसार **1.5** किलो ते **5** किलो बोरॉन द्यावा एका वेळी एक किलो बोरॉन टाकावा.
2. **15** किलो मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति एकर दोन विभागांमध्ये टाकावा.
3. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, सल्फेट ऑफ पोटॅश आणि मॅग्नेशियम सल्फेट **2-3** ग्रॅम/लि ची

फवारणी पानांच्या वयानुसार फुलण्याच्या पूर्व अवस्थेत करावी.

फुलोरा ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नये.
2. या आठवड्यात **3-4** किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाकावा. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा सामू **6.0** च्या जवळ असावा. किंवा सुरुवातीच्या खताची मात्रा म्हणून एसएसपी **125** किलो/एकर लागू करावा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.
3. सल्फेट ऑफ पोटॅश लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास **15** किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश द्यावे.
4. देठ परिक्षण चाचणी: **70%** कॅम्पफॉल अवस्थेवर, देठ नमुने पोषण परिक्षण साठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी गुच्छाच्या विरुद्ध असलेली पाने घ्यावीत.

मणी वाढीची अवस्था:

1. मणी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला **2** किलो फॉस्फोरिक ऍसिड आणि त्यानंतर **5** किलो **12-61-0**/एकर वापरावा.
2. मणी चा आकार **2-4** मिमी असल्यास, **2** ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्लेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.
3. जर मणी चा आकार **5-8** मिमी असेल तर **2** ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्लेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.
4. **8-10** मिमी बेरीच्या आकारापासून मॅग्नेशियम सल्फेट @ **10kg**/एकर ड्रिपद्वारे वापरावे.
5. पोटॅश सल्फेट आणि मॅग्नेशियम सल्फेट प्रत्येकी @ **3g**/एकर **8-10** मिमी बेरीच्या आकारात फवारणी करावी.
6. **8-10** मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट **25** किलो /एकरच्या रूपात **4** भागांमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया **15** किलो /एकर इतर जमिनीत **3** भागांमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करावा. पुढील दोन आठवडे **3-4** भागांमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा **0-0-50 25** किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करावा.

7. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर वापरवे.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन (डॉ. आर. जी. सोमकुंवर)

सध्याच्या पावसाच्या स्थितीनुसार, खालील सूचना सादर केल्या आहेत

- १) संसर्ग टाळण्यासाठी कॉपर आधारित बुरशीनाशकाची त्वरित फवारणी करावी.
- २) सिंचन आणि नत्रयुक्त आधारित खतांचा वापर काही दिवस थांबवा.
- ३) मण्यांवर चिरा पडल्यास ते मणी लवकरात लवकर काढून टाकावेत. जेणेकरून मण्याची कूज होणार नाही.
- ४) जैविक फवारणी करा.
- ५) बेरी क्रॅकिंग नियंत्रित करण्यासाठी चिटोसन @ २.० मिलि प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करा.
- ६) जोम नियंत्रित करण्यासाठी पोटॅशियम आधारित खताची फवारणी करावी.
- ७) पाऊस थांबल्यानंतर, आवश्यकतेनुसार शूट वाढ द्यावेत.
- ८) ज्या द्राक्षबागांमध्ये कमी पाऊस पडला, तेथे फुलांची गळती होण्याची शक्यता आहे. अशा परिस्थितीत, शूट पिंचिंग केले जाऊ शकते.
- ९) बेरी ड्रॉप देखील पावसानंतर गंभीर समस्या असू शकते. म्हणून, साइटोकिनिन आणि पोटॅशियम पातळी वाढवणे महत्वाचे आहे.

IV. रोग व्यवस्थापन (डॉ. सुजॉय साहा):

फळ छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचाधोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
86	मध्यम	नाही	मध्यम	जीवाणू करपा- नाही. तांबेरा-नाही

नाशिक विभागात काही प्रमाणात पाऊस आणि गारपिटीमुळे या भागात डाऊनी बुरशीच्या हल्ला होऊ शकतो. डाऊनी बुरशीच्या नियंत्रणासाठी अमिसुल्ब्रोम @ 0.375 ग्रॅम प्रति लिटर + मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्रॅम प्रति लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा डायमथोमॉर्फ @1 ग्रॅम प्रति लिटर +मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्रॅम प्रति लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा इप्रोक्लॅलिकार्ब+प्रोपिनब @ 2.25 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा मंडीप्रोपमीड @ 0.8 ग्रॅम प्रति लिटर या बुरशीनाशकांचा वापर करता येतो. निर्यातीच्या उद्देशाने द्राक्षांसाठी, जेथे पीक बेरी सेट अवस्थेत आहे, तेथे सक्रिय स्फुरद @4 ग्रॅम प्रति लिटर + मेटेरीराम @2 ग्रॅम प्रति लिटर चे पालाषयुक्त क्षार वापरले जाऊ शकते. मात्र, पाने ओली असल्यास कोणताही अर्ज करावा लागत नाही. आधी पाने वाळवण्याचा प्रयत्न करावा आणि त्यानंतर बुरशीनाशकांचा वापर करता येईल. गुच्छामध्ये पाणी असल्यास, पाण्याचा निचरा करण्यासाठी फलोत्पादन ग्रेड मिनरल ऑईल @ 1.5-2 मिली प्रति लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. बेरी क्रॅकिंगची घटना घडल्यास चिटोसन @2ml/एल चा वापर करता येईल. सॅप्रोफायटिक वाढ रोखण्यासाठी क्रॅक बेरी काढून टाकल्या पाहिजेत ज्यामुळे गुच्छ सडण्याची शक्यता असते. . 40-45 दिवसांच्या पिकात पावडर फफूंदीच्या नियंत्रणासाठी पॉलीऑक्सिन डी झिंक मीठ @ 600 ग्रॅम / हेक्टर किंवा सायफ्लुफेनामिड @ 0.5 मिली / लिटर किंवा मेटाफेनोन @ 250 मिली / हेक्टर फ्लिक्सापायरोक्साॅड + डायफेनोकोनाझोल @800 मिली /हेक्टर ची एक फेरी द्यावी. भुरी नियंत्रणासाठी प्रणालीगत बुरशीनाशकांसह सल्फर @2-2.5 ग्रॅम प्रति लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. ट्रायकोडर्मा@2-3 मिली/लिटर व अॅम्पेलोमायसेस क्रिस्कालिस @ 5 मिली/लिटर या पिकांचा वापर 7-10दिवसांच्या अंतराने सर्व पर्जन्यबाधित शेतात करावा.

V. कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन. (डॉ. डी. एस. यादव)

फळ छाटणी वाढीच्या अवस्था: प्रारंभिक सक्रिय वाढ

१. बहुतेक द्राक्ष क्षेत्रामध्ये अब्यांचा प्रादुर्भाव दिसून येतो. अब्जिंचा प्रादुर्भाव झाल्यास, इमामेक्टिन बेंझोएट ५ एसजी @ ०.२२ ग्रॅम प्रति लिटर किंवा सायंट्रानिलिप्रोल १० ओडी @ ०.७ मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून घेतल्यास प्रभावी ठरते.

२. उडद्या व्यवस्थापनासाठी, इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 ml/L किंवा स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 ml प्रति लिटर पाण्यात मिसळून रात्रीच्या वेळी घेतल्यास फायदेशीर आहे.

३. द्राक्षबागांमध्ये मध्यम प्रमाणात मेलीबगचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो. मेलीबग नियंत्रणासाठी क्लोरपायरीफॉस, डायक्लोरव्होस, मेथोमाईल, प्रोफेनोफॉस इत्यादी कोणत्याही विस्तृत स्पेक्ट्रम कीटकनाशकांची फवारणी करू नका. उच्च आर्द्रता नैसर्गिक शत्रूंच्या विकासास अनुकूल करेल जे हळूहळू मेलीबगस मारतील. रासायनिक फवारणी आवश्यक असल्यास, वनस्पती धुण्यासाठी बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 + मेटार्हिझियम अॅनिसोप्लिया 3 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळा.

४. द्राक्षाचे घड आणि द्राक्षबागांमधून सर्व तडे गेलेल्या/नुकसान झालेल्या बेरी काढून टाकल्या पाहिजेत. या बेरी एका कंटेनरमध्ये गोळा करा आणि हा कंटेनर द्राक्षबागांपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवा. व्हिनेगर माशी या सडलेल्या बेरीकडे आकर्षित होतील. ते मारण्यासाठी कंटेनरवर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करा.

५. सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजापूर द्राक्ष क्षेत्रामध्ये स्टेम बोअरर (लाल रंगाच्या अब्या) च्या नवीन प्रजातींचा प्रादुर्भाव सालीखाली दिसून येतो. मोकळी साल काढून टाका आणि मुख्यतः कॉर्डन आणि मुख्य खोडाला लक्ष्य करणारे मेटार्हिझियम अॅनिसोप्लिया @ 2.5 मिली/लिटर (पाणी 1.5 लिटर प्रति रोप) द्या.